

egyházunk helyzetéről és a falusi egyházközségek kérdéseiről; Zsakó Erzsébet a Dávid Ferenc Unitárius Nőszövetség múltjáról, jelenéről és jövődöbeli terveiről tartott előadást.

A konferencia keretében választották meg három évre a Szövetség új tisztikarát. Elnök: Gladys McNatt (USA), alelnökök: Lena Baxter (Észak-Írország) és Virginia Cameron (Kanada), titkár: Celia Midgley (Anglia) és pénztáros: Ingrid Tavkart (Anglia).

Egyházunk képviselői a konferencián: Zsakó Erzsébet, dr. Szabó Árpádné Fülöp Magda, Kiss Domokosné Kocsis Rozália és Jakab Dénesné Jánosi Éva voltak. Az utóbbi évtizedekben Nőszövetségünk ismert okok miatt nem vehetett részt a Nőszövetség munkájában. Nagy örömet jelentett hogy végre Nőszövetségünk képviselői is jelen lehetek a goslari konferencián és bekapcsolódhattak a nemzetközi szervezet munkájába.

A konferencia hidépítés volt, hidak épültek ember és ember, népek, országok és kultúrák közt, a barátság és testvéri szeretet hidjai. A konferencia légkörére jellemző volt a türelem, az egymás másságának feltétlen tiszteletben tartása, egymás megismerésére való törekvés. És az ott szövődött barátságokból, segítőkészségből remélhető tartósabb kapcsolatok is születtek.

A konferencia másik nagy tanulsága az, hogy habár a nők problémái alapjában azonosak az egész világon, minden ország, minden nép asszonyainak meg kell találniuk a maguk útját, amelyen a társadalomban elfoglalhatják az őket megillető helyet, jogokban és kötelességekben, munkában. Nincs egy általános, mindenkire érvényes recept, minden közösségnek meg kell találnia a maga feladatait, helyi adottságai szerint mindenkinek meg kell találnia a maga hangját, hogy bekapcsolódjék az emberiség nagy kórusába, a maga útján, amelyen előre juthat Istenországának építésében.

A következő konferencia megtartására 1993-ban kerül sor Indiában.

Dr. REZI ELEK

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ EGYSÉGES VILÁGÉRT

1. Az Unitárius Világszövetség — IARF — kongresszusát előkészítő teológiai konferencia 1990. július 23—27 napjain ülésezett a németországi Klingbergben, a német unitárius közösség nevelési központ épületében. A környezet jó lehetőséget nyújtott az elmélyülésre, a párbeszédre, a lelki és szellemi gazdagodásra. A különböző tagedyházakból 80-an vettek részt a konferencián. Egyházunkat Dr. Erdő János, Dr. Szabó Árpád, Dr. Rezi Elek teológiai tanárok és Szász Ferenc lelkész képviselték.

A konferencia főtémája a „Vallás és politika“ volt. Az előadók a vallás és politika viszonyát értelmezték országuk sajátos helyzetére és az együttműködés konkrét lehetőségeire való tekintettel. Előadók voltak: június 23-án dr. Erdő János és dr. Eckhart Pillick (Németország);

június 24-én dr. Punyabrata Roy Choudhury (India) és Kirit Sinha Roy (Bangladesh); június 25-én Jay Atkinson (USA) és dr. Phillip Hewett (Kanada); június 26-án Olatunji Matimoju (Nigéria).

Az előadásokat megbeszélés követte, majd június 27-én összefoglalták a konferencia eredményeit a vallásszabadságról, az emberi jogokról, a leszerelésről és a békéről, kiemelve az együttműködés fontosságát és a közös felelősséget az emberiség jelenéért és jövőjéért.

A gyűlés határozatai között, melyeket a Világszövetség kongresszusa elé terjesztett, külön helyet kapott a vallásszabadság és az egyházi javak helyzetének kérdése Romániában. A teológiai konferencia jelentős mértékben hozzájárult a Világszövetség kongresszusának előkészítéséhez.

2. Az Unitárius Világszövetség — IARF — 1990. július 27 — augusztus 2 napjain tartotta 27. kongresszusát Hamburgban. A 41 tagcsoportját 612 küldött képviselte 20 országból. Egyházunkat képviselő küldöttség tagjai voltak: dr. Kovács Lajos püspök, dr. Barabássy László főgondnok, dr. Erdő János, dr. Szabó Árpád, dr. Rezi Elek, Szász Ferenc és Zsakó Erzsébet. A kongresszuson még részt vettek: András György, Nagy Ferenc, Kiss Alpár, Dr. Szabó Árpádné, Jakab Dénesné és Kiss Domokosné.

A kongresszus ünnepélyes megnyitására július 27-én délután került sor. Egyik kiemelkedő mozzanata dr. Hans Küng neves katolikus teológus előadása volt: „Nem lehet béke a világon a vallások közti béke nélkül“.

A nagygyűlés témája: „Vallások együttműködése az egységes viláért“, melyet a résztvevők a következő öt munkacsoportban mélyítették el.

1. „Az egységes világ látomása és megvalósításának problémája“, vezetői: dr. Andreas Rössler (Németország) és Alice B. Wesley (USA) voltak. Egyházunk részéről a munkacsoportban előadást tartottak: dr. Erdő János: „Istenországa: az egységes világ víziója és igazságértéke“; dr. Rezi Elek: „Az egységes viláért történő vallásközi együttműködés elemei és azok kötelessége“; Szász Ferenc: „Az egységes világ akadályai és kísérlet leküzdésünkre“.

2. „Vallásközi spiritualitás és az egységes világ“, vezetői: dr. Peter Gerlitz (Németország) és dr. Doris Hunter (USA), dr. Szabó Árpád képviselte egyházunkat és tartott előadást: „Imádság és elmélyülés“ címen.

3. „Béke, leszerelés és emberi jogok“, vezetői: George Cox (Anglia) és Nobuo Katsuyana (Japán) voltak.

4. „Mentsük meg Földünket“, vezetői: Jeremy Goring (Anglia) és Yoshitsugu Konno (Japán).

5. „Gazdaság: a javak elosztása (Kizsákmányolás vagy társadalmi igazságosság?), vezetői voltak: Natalie Gulbrandsen (USA) és Noboru Nakagaki (Japán).

Augusztus 1-én a munkacsoportok konklúzióit közös ülésen tárgyalta meg a nagygyűlés és azokat egyhangúlag, változtatás nélkül fogadta el, az előterjesztett zárónyilatkozással együtt.

A kongresszus munkálatainak eredményességét szolgálta a csoportos megbeszélés, ahol a résztvevők az IARF tagcsoportjainak életével és tevékenységével ismerkedtek meg. Nagy érdeklődés mutatkozott a közép- és kelet-európai tagegyházak iránt. Július 28-án dr. Kovács Lajos

és dr. Rezi Elek ismertették egyházunk helyzetét az 1989. decemberi események után. Ugyanazon a napon Lucie Meijer tartott vetítőképes előadást egyházunkról. Július 30-án dr. Rezi Elek az „Európai Ház” témakörű plenáris ülés keretében beszélt egyházunk helyzetéről és jövőbeni feladatairól.

Július 29-én került sor a kongresszusi istentiszteletre, melyen dr. Kovács Lajos püspök mondott egyházi beszédet a 8. Zsoltár alapján. Reggel és este a tagcsoportok képviselői istentiszteletet tartottak. Egyházunk képviselői július 30-án, hétfőn este végeztek a szolgálatot, amelyen beszédet dr. Erdő János, imát dr. Szabó Árpád és bibliaolvasást dr. Rezi Elek tartott.

Az IARF „Albert Schweitzer emlékdíj”-at dr. Erdő Jánosnak nyújtották át július 28-án, az unitárius és szabadelvű keresztény eszmék odaadó szolgálatának elismeréseként. A kitüntetett válaszbeszédében találoan fejezte ki munkásságának célját: „Jobb egy szál gyertyát meggyújtani, mint átkozni a sötétséget”.

Az Unitárius Világszövetség közgyűlését augusztus 1-én tartotta meg. Targysorozatán szerepelt többek között Diether Gehrman főtitkár beszámolója a Világszövetség 1987—1990 közötti időszakban végzett munkájáról, a pénztáros jelentése az IARF anyagi helyzetéről és a választások.

A közgyűlés Diether Gehrman nyugalomba vonult főtitkárnak, munkássága elismeréseként, a tiszteletbeli főtitkári címet adományozta; a Chicago-i Meadville Lombard Teológiai Intézet pedig díszdoktori címmel tüntette ki. A közgyűlés új főtitkárnak dr. Robert Traer amerikai lelkeszt választotta meg.

Az 1990—1993. évekre a következő választások történtek: elnök: Jr. Punyabrata Roy Choudhury (India); alelnök: Natalie Gulbrandsen (USA); pénztáros: Roy Smith (Anglia). A közgyűlés megválasztotta a Világszövetség Vezető Tanácsát is, amelyben egyházunk részéről dr. Kovács Lajos püspök van jelen. Az egyházunkat megillető négy szavazati jogot a közgyűlésen dr. Kovács Lajos, dr. Erdő János, dr. Szabó Árpád és dr. Rezi Elek gyakorolták.

A kongresszuson különböző egyházak és egyházi szervezetek képviselői is részt vettek. A Vatikánt Alfons Mappes pápai prelátus, az Egyházak Világtanácsát Dirk C. Mulder professzor (Hollandia), a Vallás és Béke Világkonferenciát dr. Homer Jack lelkeszt (USA), a Keresztény Békekonferenciát dr. Lubomir Mirejowsky (Csehszlovákia), a Keresztény Társadalmi Uniót dr. Jan Zaborowski (Lengyelország), a Nemzetközi Humanista és Etikai Uniót Alexandre M. Dées de Sterio (Luxemburg), a buddhista Brahma Kumaris Szervezetet Maureen Goodman (Anglia) és dr. Gisele Steimel (Németország) képviselték.

Általános megállapítást nyert, hogy a kongresszus munkálatai eredményesek voltak. A vallások közti együttműködés útjait, módjait, lehetőségeit tárgyilagosan és felelősen vizsgálták meg. Az új évezred küszöbén az emberiség problémái iránti törődés, gondoskodás jobban igényli a vallások együttműködését, mint bármikor. Isten velünk van e munkában, de munkatársi viszonyunkról megfélemedezni egy pillanatra sem szabad. Istenországa építői vagyunk, akiknek élete felett kívánatos, hogy így szóljon az isteni minősítés: „Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután” (Mt 25,21). A résztvevők a többre-biztatás vállalására kötelezte el teológiai konferencia és kongresszus.

Dr. KOVÁCS LAJOS

MICSODA AZ EMBER, HOGY MEGEMLÉKEZEL RÓLA?*

Zsolt 8

Csupán nyolc hónap telt el azóta, hogy országunkban, Romániában végbement a forradalmi változás, amely unitárius egyházunkat és személyes életünket is mélyen érintette. A forradalom lefolyásával kapcsolatos képek és tudósítások a történelmi jelentőségű eseményről az egész világot részletesen tájékoztatták. A jelenlegi kongresszuson résztvevő unitárius küldöttség nagyobb számú, mint volt a legutóbbi kongresszusokon. Hálásak vagyunk a nagyszerű alkalomért, hogy a kongresszus folyamán kicserélhetjük tapasztalatainkat és tevékenyen hozzájárulhatunk a kongresszus programpontjaiban szereplő lényeges, időszerű kérdések megvitatásához és egy egységes állásfoglalás kialakításához. Az egyes tagcsoportok között fennálló bensőséges testvéri kapcsolat, amely évtizedekre nyúlik vissza, szellemi erőforrást jelentett számunkra a múltban, és meggyőződésünk szerint minden egyes tagcsoport számára jelenteni fog a jövőben is.

Kedves Testvéreim! Az a megtisztelő feladat ért, hogy a Szabadelvű Kereszténység és Vallásos Szabadságnak Hágában, Hollandia fővárosában 1964-ben tartott ünnepélyes záróistentiszteletén a szószéki szolgálatot végeztem. Egyházi beszédem alapigéje ez volt: „Szükség néktek újonnan születetek“.

Most, huszonhat esztendő után, amikor ismét egybegyűltünk, megkérdezzük, hogy ennek a bibliai versnek hozzánk szóló időszerűsége megmaradt-e mind a mai napig? Világszövetségünknek újjá kell-e születnie, és ha igen, milyen mértékben, hogy feladatát az eddiginél még nagyobb mértékben betöltse? Ezekre a kérdésekre a 8. Zsoltár elemzése alapján próbálunk választ adni.

Világszövetségünk 1900-ban alakult. Létezése hosszú időszakában szüntelenül fejlődött. Nem csupán neve változott meg vagy alakult át, de szerkezetében és fő érdeklődésében is a különböző korok kívánalmai szerint lényeges változásokon ment át. 1969-ben megszűnt a Szabadelvű Kereszténység Nemzetközi Társulatának lenni. Ettől az időtől kezdve magába foglal nem-keresztény szervezeteket is, amelyek a szabadelvű szellem, a szüntelen szellemi reformáció szószólóinak vallják magukat és céljuk a szellemi és erkölcsi tökéletesedés fokozatos megközelítése.

---

* Elhangzott az IARF hamburgi kongresszusának ünnepi istentiszteletén, 1990. július 29-én.